

Referat
til
mødet i Børn- og Ungeudvalget 2014-2017
den 26. september 2017 kl. 08:30
i Udvalgsværelset, Ørbækvej 100, Fløj 2

Udvalgsmedlem Alex Ahrendtsen deltog i mødet via Skype.

Udvalgsmedlem Morten Kibæk deltog ikke i mødet.

Mødet afsluttet kl. 10.15.

A. Sager til afgørelse i byrådet

- 1 [Styrelsesvedtægt for folkeskolerne i Odense](#)
- 2 [Etablering af SFO2 og ungdomscenter på Tingløkkeskolen](#)
- B. Sager til afgørelse i udvalget
- 3 [Ombygninger til SFO2 og klubber](#)
- 4 [Dannelsesstrategi - Odenses børn og unge på dannelsesrejse](#)
- 5 [Henvendelse på baggrund af status på økonomien i Familie- og Velfærdsafdelingen](#)

D. Orientering

- 6 [Status – UngOdense og ungdomscentre](#)
- 7 [Status på Tandreguleringscenter Fyn](#)
- 8 [Inkluderende læringsmiljøer](#)
- 9 [Status på 10. klasse i Odense Kommune](#)
- 10 [Udvikling i Børne- og Ungerådgivningen og Center for Indsatser til Børn og Unge](#)
- 11 [Aktuelle sager](#)

A. Sager til afgørelse i byrådet

1. Styrelsesvedtægt for folkeskolerne i Odense

A. Sager til afgørelse i byrådet

Åbent - 17.00.00-A00-6-17

RESUMÉ

Styrelsesvedtægten for folkeskolerne i Odense Kommune fastsætter sammen med bilagene en række retningslinjer for folkeskolernes virke.

Børn- og Ungeforvaltningen har revideret den nuværende styrelsesvedtægt. Der er foretaget justeringer og omskrivninger, således at styrelsesvedtægten er opdateret jf. politiske og lovgivningsmæssige beslutninger, mm.

Det følger af Folkeskolelovens §41, at byrådet, efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelserne, fastsætter en vedtægt for styrelsen af kommunens skolevæsen. Byrådet kan delegere kompetencen til at godkende styrelsesvedtægten for folkeskolerne til Børn- og Ungeudvalget. Idet styrelsesvedtægten udelukkende indeholder rammer og retningslinjer inden for Børn- og Ungeudvalgets forvaltningsområde, foreslås, at der i forbindelse med fremlæggelsen af denne sag for byrådet indstilles, at kompetencen til godkendelse af styrelsesvedtægten delegeres fra Odense Byråd til Børn- og Ungeudvalget. Forslag om ændringer af skolestrukturen, o. lign., vil fortsat skulle fremlægges for byrådet.

Jf. Folkeskolelovens §41, kan ændringer af selve styrelsesvedtægten kun finde sted efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelserne. I forhold til bilagene til styrelsesvedtægten er der ingen særlige

procedurekrav, når der er ændringer, bortset fra i tilfælde af beslutninger om ændringer i skolestrukturen.

Nedenfor er nævnt enkelte ændringer i styrelsesvedtægten:

- Jf. den nye kontaktudvalgsstruktur er kapitel 2 om kontaktudvalg opdateret.
- Bækholmskolen og den fælles ledelse mellem Vestre Skole og Åløkkeskolen er skrevet ud af vedtægten.
- Modtagefleks, Odense Fælleselevråd, etableringen af SFO2 samt sammenlægningen af de 3 ungdomsskoler til én ungdomsskole er tilføjet styrelsesvedtægten.
- Der er foretaget omformuleringer i styrelsesvedtægten i forlængelse af reorganiseringen af Børn- og Ungeforvaltningen i forhold til tidligere regionsstruktur.

Herudover er der foretaget en generel opdatering af vedtægten i forhold til gældende praksis, en gennemskrivning i forhold til beløb, datoer, slåfejl mv., samt en forenkling og forkortelse af teksten de steder, hvor det giver mening. Herudover er strukturen i vedtægten strammet op, hvorfor en række tidligere bilag er udgået.

Den 20/6 2017 besluttede Børn- og Ungeudvalget at sende forslaget om en revideret styrelsesvedtægt i høring i skolebestyrelserne i Odense Kommune.

13 skolebestyrelser har indsendt høringssvar, som sammenfattet omhandler følgende:

- En stor del af høringssvarene udtrykker, at høringsmaterialet tages til efterretning uden yderligere bemærkninger. Flere mener, den giver et godt overblik over rammerne på skoleområdet.
- Enkelte høringssvar har bemærkninger, som ikke konkret relaterer sig til selve styrelsesvedtægten, men til de overordnede politiske rammer for skoleområdet. Eksempelvis er der bemærkninger i forhold til oplevede udfordringer knyttet til bortfald af tilskud til høje klassekvotienter.
- Nogle høringssvar omhandler de fastsatte rammer for skolebestyrelsernes og for kontaktudvalgenes virksomhed. Eksempelvis foreslås ændringer til de gældende retningslinjer for skolebestyrelsens sammensætning, og i forhold til kontaktudvalgene udtrykkes bl.a. bekymring for, at reduktionen af antallet af møder fra 4 til 2 pr. år har betydning for information til det politiske niveau og beslutninger på skoleområdet.

Forvaltningen bemærker, at ændringer af de gældende retningslinjer for skolebestyrelsens sammensætning og i kontaktudvalgsstrukturen ikke kan ske i forbindelse med revidering af styrelsesvedtægten, der har til formål at samle og opdatere de forskellige regelsæt på området. De indkomne bemærkninger kan indgå i forbindelse med kommende revidering på områderne.

Flere af de indkomne høringssvar bemærker, at afsnittet om kontaktudvalg i styrelsesvedtægten er reduceret og finder det ærgerligt, at vedtægterne for kontaktudvalg skal findes andetsteds. For at imødekomme høringssvarene, vedlægges forvaltningen vedtægterne for kontaktudvalg som bilag til styrelsesvedtægten.

Forslaget til ny styrelsesvedtægt vil i sin endelige udgave blive revideret for de sproglige fejl, som høringssvarene har gjort opmærksom på. Styrelsesvedtægten revideres fremadrettet én gang årligt.

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at forslag til styrelsesvedtægt sendes til godkendelse i byrådet. Styrelsesvedtægten træder i kraft i forbindelse med byrådets vedtagelse. Som bilag er forslag til den reviderede styrelsesvedtægt samt indkomne høringssvar og samlet opsamling af disse vedlagt.

EFFEKT

Sagen har ingen konsekvenser for et eller flere af Odensemålene.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. Den nye styrelsesvedtægt for folkeskolerne i Odense Kommune.
2. Odense Byråds kompetence til, efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelserne, at vedtage styrelsesvedtægten for folkeskolerne i Odense Kommune delegeres til Børn- og Ungeudvalget.

BESLUTNING

Børn- og Ungeudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Morten Kibæk deltog ikke i mødet.

SAGSFREMSTILLING

Der henvises til sagsresumé.

ØKONOMI

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

BILAG

- [Høringssvar samlet](#)
- [Opsamling - høringssvar](#)
- [Udkast til styrelsesvedtægt for folkeskolerne i Odense Kommune](#)

2. Etablering af SFO2 og ungdomscenter på Tingløkkeskolen

A. Sager til afgørelse i byrådet

Åbent - 00.30.00-G01-27-17

RESUMÉ

Børn- og Ungeudvalget fik i forbindelse med aftalen om budget 2016 til opgave at gennemføre et strukturtjek på forvaltningens område. Formålet var at sikre en større faglig og økonomisk bæredygtighed og understøtte byens transformation til videns- og uddannelsesby. Strukturtjekket skulle tænkes bredt omkring Børn- og Ungeudvalget, og der skulle blandt andet overvejes en samtænkning af skoler og dagtilbud samt en tilpasning af SFO og klubstruktur set i lyset af skolereformen, herunder en vurdering af balancen mellem de forskellige pasningstilbud for de yngste.

Resultatet af strukturtjekket på SFO og klubstrukturen blev:

- Nedlæggelse af klubtilbuddet i sin nuværende form, således at det samlede antal af aktivitetssteder reduceres væsentligt samtidig med, at kvaliteten i de tilbageværende tilbud (ungdomscentre) øges.
- Opbygning af 10 større ungdomscentre, med mangfoldige aktivitetstyper og indsatser for 11-18-årige børn og unge, således at børn i 5. klasse er omfattet.
- Etablering af SFO for 4. klasse i folkeskoleregion.

Med omlægningen fra klub til ungdomscentre og SFO2 reduceres rammen samlet set med 8 mio. kr. årligt. Udmøntningen af denne besparelse kræver investering i nye lokaler, hvilket er grundlaget for denne sag.

Den 17/5 2017 vedtog et flertal i byrådet at iværksætte fase 1 i forhold til ombygning og renovering af lokaler til anvendelse af ovennævnte formål. Fase 1 består primært af renovering og indretning af eksisterende lokaler til de nye formål, herunder blandt andet ventilation, akustik, belysning, flugtveje, toiletter og andre lignende forhold, der dermed lovliggør lokalerne i henhold til byggeloven. Herudover skal der ske forbedringer vedrørende skiltning, lysforhold, alarmsystemer og lignende tryghedsskabende forhold.

Med nærværende sag iværksættes fase 2a, hvorved der opføres faciliteter på Tingløkkeskolens areal, der kan rumme såvel skolens SFO2 som bydelens ungdomscenter. Faciliteterne finansieres overvejende gennem salg af ejendomme og opsigelse af lejemål, der er blevet overflødige i forbindelse med vedtagelsen af den nye klubstruktur. Driftsbesparelsen på de solgte ejendomme og opsagte lejemål skal ud over at finansiere de afledte driftsudgifter på de nye faciliteter ved Tingløkkeskolen også finansiere de afledte driftsudgifter, der knytter sig til byens øvrige SFO2'er og ungdomscentre.

EFFEKT

Opbygningen af ungdomscentrene samt etableringen af SFO2 kan have konsekvenser for følgende af byrådets otte effektmål:

Flere borgere er betydningsfulde deltagere i fællesskaber

Omlægningen af klubstrukturen vil reducere det samlede antal aktivitetssteder væsentligt samtidig med, at kvaliteten i de tilbageværende tilbud (ungdomscentre) øges. Konsekvensen for effektmålet kan være positiv, da den fritids- og ungdomspædagogiske faglighed skal sættes i spil på flere arenaer og i forskellige læringsrum. Det kan have en negativ konsekvens for effektmålet, at der stilles færre antal klubtilbud til rådighed, således at der er mindre lokal dækning og synlighed samt større krav til mobilitet hos børn og unge fra 5. klasse og opefter.

Etableringen af SFO2 for 4. klasse kan have en positiv konsekvens for effektmålet, idet indholdet i tilbuddet supplerer det traditionelle SFO- og klublignende tilbud med inddragelse af lokalområdets fritids- og foreningsliv. At være i samspil med de muligheder og ressourcer, der ligger i lokalområdet, giver flere og anderledes tilbud end den traditionelle, SFO kan give, og understøtter, at flere børn får et aktivt og meningsfyldt fritidsliv.

Børn lærer mere og er mere kompetente

Omlægningen af klubstrukturen kan have en positiv konsekvens for effektmålet, da der skabes fagligt stærke og bæredygtige fritidstilbud. Der kan forventes synergieffekter og en effektivisering, som ikke tidligere har været mulig, på grund af mange spredte klubtilbud. Det kan have en negativ konsekvens for effektmålet, at der stilles færre antal klubtilbud til rådighed, således at der er mindre lokal dækning og synlighed samt større krav til mobilitet hos børn og unge fra 5. klasse og opefter.

Forslaget om etablering af SFO2 for 4. klasse kan have en positiv konsekvens for effektmålet. Samspillet med det lokale fritids- og foreningsliv spiller godt ind i samarbejdet med "den åbne skole" under folkeskolereformen, hvor formålet er at understøtte alle elevers læring og trivsel ved at skabe nye læringsrum, som er motiverende og varierede.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen og **By- og Kulturforvaltningen** indstiller til respektive udvalg, at byrådet godkender:

1. Salg af Brolandsvej 16b, Åbakkevej 67C, Bispeengen 1-5 og Vollsmose Allé 30 til højstbydende og til en forventet samlet salgspris på 9.050.000 kr. By- og Kulturudvalgets anlægsindtægtsbudget opskrives med 6.550.000 kr. 2018 og 2.500.000 kr. i 2019.
2. En anlægsbevilling "Etablering af SFO2 og ungdomscenter på Tingløkkeskolen" på 12.000.000 kr. i 2018, der frigives og stilles til rådighed for By- og Kulturudvalget finansieret af kassen.
3. En negativ tillægsbevilling på styringsområde Service på 1.001.659 kr. i 2018, der overføres fra Børn- og Ungeudvalget til kassen, som medfinansiering af den samlede anlægsudgift på 12.000.000 kr.
4. En budgetneutral tillægsbevilling på styringsområde Service på 5.871 kr. i 2017, 24.719 kr. i 2018 og 56.605 kr. fra 2019 og frem fra By- og Kulturudvalget til Børn- og Ungeudvalget, som udligning af de øgede driftsomkostninger i Børn- og Ungeudvalget.
5. En negativ tillægsbevilling på styringsområde Service på 177.408 kr. i 2017, 344.014 kr. i 2018, 228.055 kr. i 2019 og 399.621 kr. i 2020-2022, der overføres fra By- og Kulturudvalget til kassen, som udligning af det midlertidige kassetræk i forbindelse med anlægsbevillingen.
6. En budgetneutral tillægsbevilling på 399.621 kr. fra 2023 og frem, der overføres fra By- og Kulturudvalgets budgetområde 2.2 Drift og Anlæg til effektiviseringskravet på "Vores Bygninger" i By- og Kulturudvalget.

BESLUTNING

Børn- og Ungeudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlemmer Bo Libergren (V) og Alex Ahrendtsen (O) stemmer imod, idet de alene ønsker etableringen af SFO2 i den foreliggende form og i stedet ønsker en lokalt forankret klubstruktur i samarbejde med foreningslivet.

Udvalgsmedlem Morten Kibæk deltog ikke i mødet.

By- og Kulturudvalget:

Rådmand Jane Jegind og udvalgsmedlem Pernille Bendixen stemmer imod, idet de alene ønsker etableringen af SFO2 i den foreliggende form og i stedet ønsker en lokalt forankret klubstruktur i samarbejde med foreningslivet.

Udvalgsmedlem Lars Havelund stemmer imod.

Dermed bortfalder indstillingen.

Udvalgsmedlem Per Berga Rasmussen deltog ikke i mødet.

SAGSFREMSTILLING

I forlængelse af strukturtjekket tilpasses Odense Kommunes klubtilbud folkeskolens nye rammer, struktur og faglighed samt børns og unges nye hverdag. Tilpasningen medfører en nedlæggelse af klubtilbuddet i sin nuværende form, således at det samlede antal af aktivitetssteder reduceres væsentligt samtidig med, at kvaliteten i de tilbageværende tilbud (ungdomscentre) øges.

Den nye struktur på klubområdet pr. 1/8 2017, "Stærk fritid - Stærke unge", bliver i stedet opbygget med 10 ungdomscentre for 11-18-årige børn og unge, således at børn i 5. klasse er omfattet. Ungdomscentrene placeres med en rimelig geografisk spredning og ud fra lokale behov. Der sker en tættere kobling end i dag til ungdomsskolernes fritidsundervisning og øvrig virksomhed, således at ungdomscentrene kommer til at være ramme for mangfoldige aktivitetstyper og indsatser. Hvor det er muligt, vil lokaliteterne også kunne anvendes af andre ungdomsrelaterede brugere i lokalområdet.

Hovedparten af ungdomscentrenes tilbud vil foregå i selve ungdomscenteret. Herudover vil der, i begrænset omfang og med udgangspunkt i de enkelte ungdomscentre, blive gennemført temabaserede strukturerede aktiviteter og indsatser forskellige steder i lokalområderne over for særlige målgrupper, der af forskellige årsager i første omgang har vanskeligt ved at bruge eller profitere af ungdomscentrenes eller foreningers tilbud.

Formålet med ungdomscentrene er at skabe et stærkt og sammenhængende fritidspædagogisk tilbud for Odenses børn og unge, der bygger på tanken om, at inkluderende fællesskaber, attraktive fritidstilbud og læringsaktiviteter funderet på børns og unges interesser, motivation og engagement fremmer deres trivsel, demokratiforståelse, almene dannelse og sociale og personlige kompetencer. Et stærkt og aktivt fritidsliv ruste de unge til uddannelse og job og forbereder dem til en tilværelse som aktive deltagere i samfundet.

Selve opbygningen og implementeringen af ungdomscentrene vil på grund af lokalemæssige udfordringer mv. forløbe gradvist, således at ikke alle 10 ungdomscentre vil stå klar pr. 1/8 2017. Som en naturlig konsekvens heraf vil der under implementeringsperioden være nogle ungdomscentre, som vil forekomme mere etablerede end andre, ligesom man enkelte steder må starte op på midlertidige lokaliteter. Derfor kan målgruppen af børn og unge komme til at opleve noget forskelligt alt efter, hvilket ungdomscenter de besøger.

Ungdomscenteret i Dalum/Tingløkke-området er et eksempel på et af de centre, hvor de unge mennesker i begyndelsen må frekventere en midlertidig lokalitet indtil der med iværksættelse af fase 2a kan etableres et permanent tilbud i området (der henvises til bilaget for en uddybning af de enkelte fasers indhold). Til trods for en grundig screening af området har det ikke været muligt at finde en passende adresse, der kunne omdannes til et ungdomscenter. Tingløkkeskolen har ikke ledig lokalekapacitet til at rumme et ungdomscenter, men grunden er tilstrækkelig stor til at kunne rumme en ny bygning indeholdende et sådan tilbud.

I forlængelse af den nye struktur på klubområdet og etableringen af ungdomscentre for de 11-18-årige tilpasses Odense Kommunes SFO ligeledes folkeskolens rammer, struktur og indhold med fokus på fortsat at understøtte børns og unges læring og trivsel. Helt konkret betyder det, at der pr. 1/8 2017 etableres et særligt tilrettelagt SFO2 tilbud for 4. klasse på folkeskolerne i Odense Kommune, da denne målgruppe vurderes at have behov for et tilbud i nærområdet. Indholdet i SFO2 til 4. klasse bliver traditionelle SFO- og klublignende aktiviteter suppleret med, at lokalområdets fritids- og foreningsliv inddrages i udbuddet af pædagogiske tilbud til børnene.

Idet Tingløkkeskolen, som anført ovenfor, er meget udfordret på sin lokalekapacitet, og både almindelig SFO og SFO2 nyder høj tilslutning, har det været nødvendigt at etablere et midlertidigt SFO2 tilbud, der kan modtage børnene pr. 1/8 2017. Da der er tale om en tidsbegrænset nødløsning, er der behov for etablering af et SFO2-tilbud af permanent karakter. Dette kan tilvejebringes ved fra start at sammentænke den geografiske placering af Tingløkkeskolens SFO2 med det ungdomscenter, der skal etableres i bydelen. Børn og Ungeforvaltningen anbefaler således, at der opføres nye faciliteter på Tingløkkeskolens matrikel, der kan rumme Tingløkkeskolens SFO2 og bydelens ungdomscenter.

Faciliteterne finansieres overvejende gennem salg af ejendomme og opsigelse af lejemaal, der er blevet overflødige i forbindelse med vedtagelsen af omlægningen af den tidligere klubstruktur. Da økonomien for etableringen af det ny ungdomscenter og den nye SFO II på Tingløkkeskolen således er tæt sammenvævede, er det ikke muligt at adskille de to økonomier på meningsfuld vis.

Driftsbesparselsen på de solgte ejendomme og opsagte lejemål skal ud over at finansiere de afledte driftsudgifter på de nye faciliteter ved Tingløkkeskolen også finansiere de afledte driftsudgifter, der knytter sig til byens øvrige SFO2'er og ungdomscentre. Undtaget herfra er dog det kombinerede SFO2 og Ungdomscentertilbud på Kroggårdsskolen, da dette finansieres i projektets fase 2b af midler fra projektet Fremtidens folkeskole og dagtilbud jf. bilaget.

ØKONOMI

Beløb i 1.000 kr.	2017	2018	2019	2020	2021	2022	I alt
Påvirkning af kassebeholdning:							
Anlægsudgift		-12.000					-12.000
Salgsindtægt		6.550	2.500				9.050
Medfinansiering Børn- og Ungeudvalget		1.002					1.002
Driftsramme Børn- og Ungeudvalget	-6	-25	-57	-57	-57	-57	-257
Driftsramme By- og Kulturudvalget	183	369	285	456	456	456	2.205
Påvirkning af kassebeholdning	177.408	-4.104.327	2.728	400	400	400	-0

Kassen vil i 2017 blive påvirket positivt med 177.408 kr. I 2018 vil der, som følge af anlægsudgiften, være en midlertidig nettopåvirkning af kassen på 4.104.327 kr. Trækket på kassebeholdningen i 2018 vil blive udlignet over årene af de sparede driftsudgifter fra 2018 til og med 2022.

Afledt drift

Beløb i 1.000 kr.	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 og frem
Påvirkning af driftsramme, Børn- og Ungeudvalget:							
Øgede driftsudgifter	-6	-25	-57	-57	-57	-57	-57
Tilgår fra By- og Kulturudvalget	6	25	57	57	57	57	57
Påvirkning af driftsramme, By- og Kulturudvalget:							
Sparede driftsudgifter	183	369	285	456	456	456	456
Tilgår Børn- og Ungeudvalget	-6	25	57	57	57	57	57
Tilgår kassen	177.408	344.014	228.055	399.621	400	400	
Tilgår effektiviseringskravet "Vores Bygninger", By- og Kulturudvalget							400

De sparede driftsudgifter vil være 177.408 kr. i 2017, 344.014 kr. i 2018, 228.055 kr. i 2019 og 399.621 kr. om året fra 2020 og frem. Fra 2017 til og med 2022 tilfalder de sparede driftsudgifter kassen, indtil denne er udlignet for det midlertidige kassetræk.

Afledt drift fra 2023 og frem tilfalder effektiviseringskravet "Vores Bygninger", By- og Kulturudvalget.

Budgettilretningerne i 2023 vil blive tilpasset økonomisystemet i forbindelse med rammeudmeldingen til budget 2020.

BILAG

- [Bilag 1](#)

B. Sager til afgørelse i udvalget

3. Ombygninger til SFO2 og klubber

B. Sager til afgørelse i udvalget
Åbent - 00.01.00-A00-1137-17

RESUMÉ

Udvalgsmedlem Bo Libergren har på vegne af Venstre anmodet om at få en sag vedr. ombygninger til SFO2 og klubber sat på dagsordenen. Venstre ønsker, at forvaltningen belyser de aktuelle

ombygningsplaner i lyset af tilmeldingstal hhv. besøgstal i SFO2 og klubberne, med henblik på at undgå evt. unødige omkostninger til ombygninger.

Til orientering henviser Børn- og Ungeforvaltningen til punkt om "Etablering af SFO2 og Ungdomscentre" på mødet i byrådet den 17/5 2017, samt punkterne på dette mødes dagsorden "Etablering af SFO2 og ungdomscenter på Tingløkkeskolen" og "Status - UngOdense og ungdomscentre".

EFFEKT

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene i denne sag.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget tager stilling til Venstres anmodning om, at forvaltningen skal belyse de aktuelle ombygningsplaner i lyset af tilmeldingstal hhv. besøgstal i SFO2 og klubberne, med henblik på at undgå evt. unødige omkostninger til ombygninger.

BESLUTNING

Udvalgsmedlemmer Bo Libergren (V) og Alex Ahrendtsen (O) stemmer for Venstres anmodning.

Børn- og Ungeudvalget stemmer imod Venstres anmodning, hvorfor anmodningen er afvist.

Udvalgsmedlem Morten Kibæk deltog ikke i mødet.

SAGSFREMSTILLING

Der henvises til sagsresumé.

ØKONOMI

4. Dannelsesstrategi - Odenses børn og unge på dannelsesrejse

B. Sager til afgørelse i udvalget

Åbent - 00.00.00-A00-124-17

RESUMÉ

På mødet den 22/8 2017 drøftede Børn- og Ungeudvalget udkast til "Odenses børn og unge på dannelsesrejse - en politisk strategi for arbejdet med dannelse i Børn- og Ungeforvaltningen 2017-2021".

Børn- og Ungeforvaltningen har justeret strategien på baggrund af denne drøftelse, herunder en understregning af, at dannelsesarbejdet sker i samspil med bl.a. forældrene, der har et stort ansvar for deres børns dannelse. Forvaltningen har samtidig justeret i formuleringerne omkring dannelsesarbejdets vigtighed, så der ikke kan rejses tvivl om, at det faglige i skolen fortsat vægtes højt, og at dannelse og uddannelse skal gå hånd i hånd.

EFFEKT

Flere kommer i uddannelse og job

Odense har en målsætning om, at flere kommer i uddannelse og job. Dannelsesstrategien og realiseringen af denne skal bidrage til, at flere unge opnår de nødvendige personlige kompetencer til at kunne fortsætte, selvom tingene bliver svære. Det forventes derved, at frafaldet fra ungdomsuddannelserne mindskes, og at flere unge får en uddannelse og senere også får fodfæste på arbejdsmarkedet.

Flere borgere er sunde og trives

Stærke personlige og sociale kompetencer har afgørende betydning for den enkeltes trivsel. Det at kende sig selv og kunne sige til og fra har stor indflydelse på den unges mentale sundhed og dermed også den unges samlede sundhed og trivsel.

På samme måde er nysgerrighed og mod personlige kompetencer, der er med til at skabe større muligheder og dermed også glæde for den enkelte. Det forventes derfor, at arbejdet med dannelse vil styrke børn og unges sundhed og trivsel, ligesom det vil skabe fundamentet for et voksenliv med sundhed og trivsel.

Børn lærer mere og er mere kompetente

Børn og unges trivsel og tro på sig selv er afgørende for deres engagement, motivation og evne til at tilegne sig ny viden. Dannelsesstrategien og realiseringen af denne skal bidrage til, at flere børn og unge, fra de er helt små, vokser op med stærke personlige og sociale kompetencer som fundamentet for at blive fagligt dygtige.

Flere borgere er betydningsfulde deltagere i fællesskaber

Børn- og Ungeforvaltningen har i de senere år haft et særligt fokus på at styrke børnenes muligheder for at deltage i fællesskaber. Dannelsesstrategien og realiseringen af denne forventes at understøtte det arbejde. Når det enkelte barn eller den enkelte unge ved, hvad han eller hun har at bidrage med, styrkes forudsætningerne for at tage aktivt del i fællesskabet.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget vedtager "Odenses børn og unge på dannelsesrejse - en politisk strategi for arbejdet med dannelse i Børn- og Ungeforvaltningen 2017-2021".

BESLUTNING

Børn- og Ungeudvalget godkender "Odenses børn og unge på dannelsesrejse - en politisk strategi for arbejdet med dannelse i Børn- og Ungeforvaltningen 2017-2021".

Udvalgsmedlemmer Bo Libergren (V) og Alex Ahrendtsen (O) stemmer imod.

Udvalgsmedlem Morten Kibæk deltog ikke i mødet.

SAGSFREMSTILLING

Dannelsesstrategien er et led i forvaltningens arbejde med at sætte et øget fokus på de tre faglige temaer sprog, dannelse og tidlig indsats. Formålet er, at et øget fokus på de 3 temaer i 2017 og de kommende år vil medvirke til et samlet kvalitetsløft i arbejdet med børn og unge.

På mødet den 22/8 2017 drøftede Børn- og Ungeudvalget udkast til "Odenses børn og unge på dannelsesrejse - en politisk strategi for arbejdet med dannelse i Børn- og Ungeforvaltningen 2017-2021". Børn- og Ungeforvaltningen har justeret strategien på baggrund af denne drøftelse.

Med henvisning til lovgivningen præciseres, at arbejdet med dannelse tager sit afsæt i lovgivningsteksten, herunder at arbejdet med dannelse eller børn og unges alsidige udvikling sker i et samarbejde med hjemmet. Netop forældreansvaret fyldte i den politiske drøftelse, hvorfor det også fremgår af strategien, at dannelsesarbejdet vil foregå i samspil med alle dem, der er omkring barnet, hvor forældrene spiller en afgørende rolle. Forældrene vil derfor også blive involveret i de lokale implementeringsaktiviteter, når strategien er vedtaget.

Forvaltningen har samtidig justeret i formuleringerne omkring dannelsesarbejdets vigtighed, så der ikke kan rejses tvivl om, at det faglige i skolen fortsat vægtes højt, og at dannelse og uddannelse skal gå hånd i hånd. Et øget fokus på dannelse vil netop være løftestang for den faglige udvikling særligt blandt de børn og unge, der af den ene eller anden grund har lille tro på sig selv.

Der blev under drøftelsen givet udtryk for et ønske om at blive inviteret med i lokale aktiviteter i forbindelse med implementering af strategien. Når den politiske strategi er vedtaget i Børn- og Ungeudvalget, udarbejdes en realiseringsplan, hvor konkrete handlinger og aktiviteter koordineres mellem alle fagområder, og hvor politikerne inviteres med, hvor det er relevant.

Forslag til endelig strategi er vedlagt som bilag.

Målsætning med dannelsesstrategien

Når der er brug for en strategi for dannelse, er det i en erkendelse af, at de personlige og sociale kompetencer i en årrække ikke har været så tydelige i det pædagogiske arbejde, og at også de

kompetencer har stor betydning for, hvordan børn og unge klarer sig gennem deres barn- og ungdom og som voksne. Dannelsesstrategien skal derfor skabe rammerne for, at børn og unge i Odense vokser op som hele mennesker, der både kan mestre livet og det fremtidige arbejdsmarked.

Dannelsesstrategien skal samtidig bidrage til vækstdagsordenen i Odense ved at understøtte udviklingen af de karaktertræk hos vores børn og unge, der rustar dem til den fremtid, de går i møde.

Ambitionen i dannelsesstrategien er:

Alle børn og unge er i stand til at erobre deres verden med tro på sig selv, mod på fremtiden og lyst og evne til at skabe sammen med andre.

Mål:

- Alle børn og unge bliver parate til en fremtid, hvor de faglige, personlige og sociale kompetencer bliver afgørende for at kunne klare sig.
- Alle unge evner at gennemføre en uddannelse og få fodfæste på arbejdsmarkedet.
- Alle børn og unge indgår i positive fællesskaber.
- Mindske betydningen af barnets sociale baggrund.

Derfor skal børn og unge i Odense møde voksne, der guider og rådgiver dem, så de bliver i stand til:

- at kende og udsætte egne behov og blive ved, når tingene bliver svære
- at forblive nysgerrige og få lyst til at skabe
- at tro på sig selv og få mod til at forfølge egne drømme
- at tage ansvar for sig selv, fællesskabet og den verden, de er en del af.

Baggrund

I sagen "Mere velfærd - 3 planer for styrkelse af arbejdet med børn", som Børn- og Ungeudvalget behandlede på deres møde den 8/11 2016, er temaerne sprog, dannelse og tidlig indsats fremhævet "fordi netop disse temaer er centrale for, at flest mulige børn kan trives og møde verden som fagligt og socialt kompetente mennesker med selvtillid, selvværd og mod på livet."

At "*Børn og unge skal blive så dygtige, som de kan*", er en vigtig opgave. Med dannelsesstrategien ønskes et skærpet fokus på, at gode faglige resultater ikke er nok i sig selv. Børn og unge skal både udvikle sig fagligt, samt blive livsduelige mennesker, der kan deltage socialt og engageret i samfundet. Dannelse er et komplekst begreb. For at kunne sætte retning og skabe et fælles sprog, har forvaltningen valgt at fokusere på fire karaktertræk, som har stor betydning for børn og unges dannelses- og udviklingsproces. *Vedholdenhed, Nysgerrighed, Mod og Medmenneskelighed* anses for karaktertræk, som er særligt vigtige i arbejdet med børn og unge.

Medarbejderne i Børn- og Ungeforvaltningen arbejder allerede med dannelse i relation til børn og unges udvikling. Ved at sætte dannelse højere på dagsorden i et 0-18 års perspektiv, er det ambitionen, at der udvikles en koordineret forståelse og et fælles sprog. Børn og unge skal mødes af voksne med et sammenhængende fokus på dannelse igennem dagtilbud, skole og ungdomscentre op mod voksenlivet. Dette fokus skal medvirke til børn og unge rustes til at agere på livets mangfoldige arenaer.

En politisk strategi for arbejdet med dannelse: "*Odenses børn og unge på dannelsesrejse 2017 - 2021*" skal altså sætte en fælles retning og et fælles sprog for det fremtidige arbejde med dannelse - på tværs af hele 0-18 års området og i samarbejdet mellem medarbejdere, ledere, børn og unge og deres forældre.

Som optakt til formulering af en strategi for dannelse har der i foråret været afholdt et kickoff-arrangement og en række sparringssessioner, hvor fagpersoner, faglige organisationer og forældrerepræsentanter har givet signaler og bidrag som input til strategien.

ØKONOMI

Sagen har ikke økonomiske konsekvenser for Børn- og Ungeforvaltningen, herunder for Odense Kommunes kassebeholdning.

BILAG

- [Dannelsesstrategi - Politisk strategi udkast](#)

5. Henvendelse på baggrund af status på økonomien i Familie- og Velfærdsafdelingen

B. Sager til afgørelse i udvalget
Åbent - 00.01.00-A00-1142-17

RESUMÉ

Udvalgsmedlem Bo Libergren har pr. mail af 14/6 2017 anmodet om, at de i sagen "Status på økonomien i Familie- og Velfærdsafdelingen" på mødet i Børn- og Ungeudvalget den 6/6 2017 beskrevne tiltag i CIBU (Center for Indsatser til Børn og Unge) til nedbringelse af et forventet merforbrug sættes på dagsorden til næstkommende udvalgsmøde som en sag til beslutning. Da der er sket en fejl i forvaltningen, blev sagen ikke sat på dagsorden som forventet på udvalgsmødet den 22/8 2017.

Sagen fremlægges i stedet for på mødet i Børn- og Ungeudvalget den 26/9 2017.

Udvalgsmedlem Bo Libergren anmoder om, at der tages stilling til de i sagen anførte tiltag i CIBU.

Forvaltningen oplyser følgende:

I sagen "Status på økonomien i Familie- og Velfærdsafdelingen" fra mødet i Børn- og Ungeudvalget den 6/6 2017 er under pkt. D "Tiltag til at nedbringe det forventede merforbrug" bl.a. anført følgende:

- pkt. 3: Effektiviseringstiltag svarende til en reduktion i CIBU på 1,2 mio. kr. i 2017 stigende til 4,7 mio. kr. i 2018. I sagen anføres herom: "Effektiviseringer i CIBU - den øgede kapacitet anvendes til at reducere udgifter til eksterne leverandører. I forbindelse med levering af interne indsatser i de to familiebehandlingshuse (0-14 år og 4-18 år), Alternativt Til Anbringelse (ATA) og i forhold til interne kontaktpersoner foretages der en ændring af medarbejdernes arbejdstidssammensætning. Der justeres på tiden til forberedelse inden mødet med borgeren i forhold til familiebehandling, prisen for et forløb i ATA reduceres og hver kontaktperson skal have flere borgere tilknyttet. Disse tiltag øger kapaciteten. Den øgede kapacitet aftages i BUR (Børne- og Ungerådgivningen), hvilket betyder, at behovet for at købe indsatserne eksternt formindskes."
- pkt. 4: 2 vakante stillinger besættes ikke i 2017 og der reduceres i budgettet til tværgående midler. Samlet medfører det en reduktion på 1,1 mio. kr. i 2017 og på 0,7 mio. kr. i 2018. De tværgående midler bruges til at indgå i samarbejde internt og eksternt.

Hele sagen "Status på økonomien i Familie- og velfærdsafdelingen" vedlægges som bilag.

EFFEKT

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene i denne sag.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget tager stilling til reduktioner som følge af effektiviseringstiltaget i CIBU og reduktioner i forbindelse med 2 ubesatte stillinger samt budgettet til tværgående midler i CIBU.

BESLUTNING

Børn- og Ungeudvalget godkender de i sagen nævnte reduktioner i CIBU.

Udvalgsmedlem Bo Libergren (V) stemmer imod de i sagen nævnte reduktioner i CIBU.

Udvalgsmedlem Morten Kibæk deltog ikke i mødet.

SAGSFREMSTILLING

Sagen fremgår af sagsresumé.

ØKONOMI

BILAG

- [Dagsordenspunkt_06.06.2017](#)

D. Orientering

6. Status – UngOdense og ungdomscentre

D. Orientering

Åbent - 00.01.00-A00-1071-17

RESUMÉ

Statusnotat for etableringen af de nye ungdomscentre

Baggrund

Børn- og Ungeudvalget fik i forbindelse med aftalen om budget 2016 til opgave at gennemføre et strukturtjek på forvaltningens område. Formålet var at sikre en større faglig og økonomisk bæredygtighed og understøtte byens transformation til videns- og uddannelsesby. Resultatet af strukturtjekket blev:

- Nedlæggelse af klubtilbuddet i sin nuværende form, således at det samlede antal af aktivitetssteder reduceres væsentligt samtidig med, at kvaliteten i de tilbageværende tilbud, dvs. ungdomscentre, øges.
- Opbygning af 10 større ungdomscentre, med mangfoldige aktivitetstyper og indsatser for 11-18-årige børn og unge.
- Etablering af SFO2 for 4. klasse i folkeskoleregion.

Med omlægningen fra klub til ungdomscentre og SFO2 reduceres rammen samlet set med 8 mio. kr. årligt.

I nærværende notat gives en kort status på etableringen af de nye ungdomscentre.

Opstart og etablering af ungdomscentre

Sideløbende med skolernes opstart er der i august 2017 åbnet 9 nye ungdomscentre fordelt i hele Odense.

Der er udarbejdet aktivitetsprogrammer for alle ungdomscentre for det kommende efterår. Aktivitetsprogrammerne kan findes via forældreintra og elevintra, samt på ungdomsskolens hjemmeside. I Odense SV-området er der endnu ikke et fysisk ungdomscenter, og der er i stedet for udarbejdet en plan for afviklingen af en lang række aktiviteter i lokalområdet henover efteråret.

Oversigt over ungdomscentre

Ungdomscenter Camp U Vollsmose Allé 20 5240 Odense NØ	Ungdomscenter Skibhus Victoriagade 33 5000 Odense C	Ungdomscenter Kroggård Smedebakken 24 5270 Odense N
Ungdomscenter Hjallesø Solbærvej 5 5260 Odense S	Ungdomscenter Spillestedet Filosofgangen 19A 5000 Odense C	Ungdomscenter Rosengård Ørbækvej 42 5220 Odense SØ
Ungdomscenter Højstrup Rismarksvej 80 5200 Odense V	Ungdomscenter Tornbjerg Niels Bohrs Allé 210 5220 Odense SØ	Ungdomscenter Østre Plads Danmarksgade 10D 5000 Odense C
Aktiviteter i Odense SV <i>Aktiviteter på flere mindre matrikler indtil videre</i>		

Lokaliteter og ombygninger

Ungdomscentrene har en stor forskellighed både i forhold til faciliteter og fysiske rammer, hvorfor der også vil være forskelle i de aktivitetsmuligheder, de enkelte ungdomscentre vil kunne tilbyde.

Ungdomsskolen er rigtig godt i gang - men endnu ikke helt på plads - med etableringen. Processen vil strække sig frem til sommeren 2018. Aktiviteter vil være i gang samtidig med, at ombygningerne pågår.

Nogle af ungdomscentrene har tidligere fungeret som fritids- eller ungdomsklub, hvorfor flere af de lokale unge allerede kender stederne, og derfor vil være fortrolige med at komme dér. Men der vil også være ungdomscentre, der er nye for nogle af de unge og steder, der er helt nye, og som de unge endnu ikke rigtig har noget forhold til. For alle stederne gælder, at ungdomsskolen har en vigtig opgave med at opbygge og udbrede kendskabet til ungdomscentrene. I den forbindelse er der i opstartsperioden iværksat en følgeordning for elever i 5.-6. klasse. På den måde bliver de unge fortrolige med ruten til det nærmeste ungdomscenter, hvad enten det er via bus eller på cykel. Desuden vil fritidsvejlederne på skolerne, løbende orientere om tilbuddene i ungdomscentrene.

Indhold og fokusområder

Alle ungdomscentrene vil have fokus på at skabe rammer for udvikling af positive fællesskaber blandt børn og unge, samtidig med at der vil være en opmærksomhed på at sikre gode fritids- og læringsmiljøer, der udvikler de unge personligt, fagligt og socialt. Det er også et bærende princip i centrenes arbejde, at aktiviteterne i videst muligt omfang funderes på inddragelse af de unge. For at kunne løfte opgaven, har alle medarbejderne i ungdomscentrene gennemgået et kursus inden opstart. Her fik medarbejderne blandt andet konkrete redskaber til at kunne tilrettelægge aktiviteter med fokus på ungeinddragelse.

Ungecaféen er "hjetet" i alle ungdomscentrene. Her kan de unge mødes med kammeraterne og samtidig indgå i nye fællesskaber på tværs af byen. Det er i caféen, at de unge møder nysgerrige voksne, der har det som en særlig opgave at understøtte og forløse de unges egne initiativer.

Ungdomscentrenes aktivitetsudbud:

Det har været sigtet at skabe et bredt udvalg af aktiviteter i det samlede tilbud, således at det bliver så spændende og attraktivt som muligt for byens børn og unge. De unge vil kunne prøve aktiviteter som: E-sport, rollespil, brætspil, ridning, bæredygtighed, musik, dans, mad over bål, klatring, kreativt værksted, musikproduktion, pokémon liga, cirkusaktiviteter og meget mere.

De unge kan vælge frit mellem ungdomscentrene, således at de kan benytte lige præcis det ungdomscenter og de fritidstilbud, som interesserer og motiverer dem.

Centrenes åbningstid:

Ungdomscentrene har som udgangspunkt åbent tre dage om ugen i tidsrummet 14.30 til 22.00. De dage, hvor der ikke formelt er åbent i ungdomscentrene, vil der ofte alligevel være liv, da forskellige foreninger og frivillige vil være til stede med aktiviteter som f.eks. lektiecafé. Derudover vil der være events og aktiviteter i nogle weekender. Der forgår fritidsundervisning både i og uden for ungdomscentrenes åbningstider.

Lokal tilstedeværelse og fritidsvejledning

Ungdomsskolen vil fortsat være til stede i lokalområderne. Fritidsvejledernes tilstedeværelse vil blive intensiveret, og de vil fremover have en ugentlig træffetid på hver folkeskole. Gennem fritidsvejledningen og screeningen af de unges fritidsliv vil ungdomsskolen være i kontakt med ca. 9000 børn og unge fra 4.-9.kl. i løbet af et skoleår. I det forebyggende arbejde har fritidsvejlederne og deres teams et særligt fokus på de sårbare børn og unge. Teams'ene forestår ligeledes lokale aktiviteter i det omfang, der er ressourcer til det. Her kan der nævnes samarbejdet mellem Risingskolen, Ungdomscenter Skjibhus og den lokale boligsociale helhedsplan om et 4 måneders læringsforløb målrettet særligt sårbare unge i alderen 12-16 år. Formålet er at understøtte de unges uddannelsesparathed. Et andet eksempel er understøttelse af den nye klassedannelse i 7. klasse på Vestre skole. Her kommer ungdomscentermedarbejderne på skolen i en periode og afvikler en række teambuildingsaktiviteter.

Økonomi og ressourcer

Det er gratis for byens børn og unge at komme i ungdomscentrene. Dog vil der i forbindelse med dyre materialeudgifter og ved ture ud af huset blive en mindre egenbetaling.

Hvert ungdomscenter har tilknyttet en daglig leder samt 5-6 medarbejdere. Der forventes et samlet årsbudget pr. ungdomscenter på ca. 2,5 mio. kr. i gennemsnit fra 2018.

Registrering af deltagere

Det første halve år vil der blive en manuel registrering af alle aktiviteterne i ungdomscentrene. Dette sker for hurtigt at kunne justere indsatsen. Sideløbende med dette pågår der en proces om at udvikle et elektronisk system, der på en mere enkel måde vil kunne håndtere den løbende registrering. Ungdomsskolen forventer, at have et system på plads i løbet af dette skoleår.

Fokusområder i den videre udvikling af tilbuddet

Ungdomsskolen har en række fokusområder i den videre udvikling af ungdomscentre og fritidsvejledning:

- Etablering af en ny kultur og kendskab til nye roller og opgaver.
- Pædagogisk arbejde med dannelse, ungeinddragelse og facilitering af unges egne projekter og initiativer.
- Etablering af lokalt samarbejde, herunder især samarbejde med foreninger, boligsociale helhedsplaner, skoler, SSP og øvrige aktører. I forlængelse heraf vil der blive etableret samarbejde om særligt sårbare børn og unge i lokalområderne i det omfang, der er ressourcer til det.
- Løbende forbedringer af de fysiske rammer, så faciliteter og omgivelser så vidt muligt lever op til de unges behov for og ønsker om et attraktivt ungemiljø.
- Forberedelse og iværksættelse af særlige dialog- og udviklingstiltag, der styrker overgangen fra SFO 2 til ungdomscentrene.

Der vil blive udarbejdet et nyt statusnotat i foråret 2018. Heri vil indgå oplysninger om antal deltagere i de enkelte ungdomscentre.

7. Status på Tandreguleringscenter Fyn

D. Orientering

Abent - 29.00.00-A00-21-17

RESUMÉ

Baggrund

Børn- og Ungeudvalget i Odense Kommune har ønsket en årlig status på den aktuelle situation i Tandreguleringscenter Fyn, og at de respektive udvalg i samarbejdskommunerne gives den samme årlige status. Denne orienteringssag skal sikre en ens information til alle politiske udvalg, og derfor er sagen blevet kvalificeret af samarbejdskommunernes repræsentanter i det samarbejdsforum, der er formaliseret og mødes 2-3 gange årligt for at drøfte centrets udvikling.

Børn- og Ungeforvaltningen har valgt at orientere Børn- og Ungeudvalget nu, fordi der netop nu og for første gang, siden Tandreguleringscenter Fyn blev etableret, er skabt det fuldstændige faglige overblik over alle centrets patienter og den komplette venteliste.

Tandreguleringscenter Fyn, der har eksisteret siden den 1/1 2015, er et samarbejde mellem Fåborg-Midtfyn, Kerteminde, Nyborg, Nordfyns og Odense kommuner. Odense Kommune står for driften af tandreguleringscentret, der organisatorisk er forankret som en del af Center for Tandpleje i Odense Kommune under Sundhed- og Forebyggelsesafdelingen i Børn- og Ungeforvaltningen. Målet med et fælles tandreguleringscenter på Fyn er at forebygge og behandle de tandstillingsfejl, der indebærer forudsigelige eller eksisterende risici for fysiske skader og/eller psykosociale belastninger. Tandreguleringscentret skal sikre kvalitet og patientsikkerhed i behandlingstilbuddet samt tilbyde rettidig behandling til alle børn og unge fra de fynske kommuner, der er tilknyttet centret. Tandreguleringscentrets delmål er:

- at sikre et ensartet tilbud om tandregulering i henhold til gældende lovgivning for alle børn og unge i de deltagende kommuner og
- at sikre, at de patienter, der har gennemgået en tandreguleringsbehandling, forlader den kommunale tandpleje med en tandstilling, der ud fra individuelle og faglige skøn må betegnes som optimal.

Situationen i Tandreguleringscenter Fyn

Tilbageblik

Tandreguleringscenter Fyn var i en situation i 2015, hvor centret blev født med en venteliste fra flertallet af kommunerne, på baggrund af blandt andet en væsentlig rekrutteringsudfordring af specialtandlæger på hele Fyn. I hele opstartsperioden frem til primo 2017 har centret været underbemandet og i lange perioder fungeret uden ledelse. Denne situation har betydet manglede samlet fagligt overblik over centrets patienter, ligesom det har vanskeliggjort fusionsprocessen for de mange medarbejdere.

Medio 2017

Nu er centret fuldt bemandet, ledelsesstrukturen er på plads og der bliver arbejdet med kulturen i forhold til skiftet fra en selvledet til en ledet organisation. Der er endvidere skabt et fagligt overblik over centrets patienter og udviklet statistisk materiale over centrets venteliste og flow, men det har endnu ikke været muligt at bringe ventelisten ned på et ønskeligt niveau.

Kategorisering og re-visitation

Henover det seneste år er der foretaget en kategorisering af alle centrets patienter på venteliste på baggrund af journaloptegnelser. For 451 patienters vedkommende har det dog været nødvendigt at indkalde dem til en re-visitation i centret for at sikre, at der opnås optimale betingelser i forhold til rettidig behandling af alle patienter. Alle patienter er nu og bliver fremadrettet kategoriseret med enten A, B eller C afhængig af, hvor stor betydning behandlingstidspunktet har for behandlingsresultatet.

- Kategori A-patienter er de patienter, der har akut behov for behandling eller, som skal sættes til hurtigst muligt.
- Kategori B-patienter er de patienter, der forventes at skulle tilbydes behandling tilpasset patientens vækstmønster.
- Kategori C er de patienter, der forventes at skulle tilbydes behandling, men hvor behandlingsresultatet er uafhængigt af behandlingstidspunktet.

Den netop afsluttede kategorisering af alle patienter på ventelisten viser, at 44 % er kategori A patienter. En del af dem er meget behandlingstunge og kræver lange og omkostningsfulde behandlingsforløb.

Venteliste og statistikmateriale

Patienter, som ikke er blevet tildelt behandling svarende til rettidigt behandlingstidspunkt, står på venteliste til Tandreguleringscenter Fyn. Venteliste for hver enkelt kommune opdelt i kategorier er vedhæftet i bilag 1. Status på Tandreguleringscenter Fyns venteliste er, at der pr. 1/9 2017 står 871 patienter på venteliste.

I foråret 2017 er der udarbejdet en ny model for statistikmateriale, med det formål at kunne følge patientflowet i centret og kategoriseringen af patienter på ventelisten fordelt på kommunerne. Der sendes månedligt opdateret statistikmateriale til tilslutningskommunerne, og den seneste er vedlagt i bilag 1. Der er kun medtaget relevante sammenlignelige data fra den nye model for statistikmateriale fra april 2017 i bilaget til denne sagsfremstilling.

Der udarbejdes fremadrettet årligt en samlet opgørelse over de væsentligste parametre, fastsat af samarbejdsforummet, for at følge det overordnede billede af driften af centret. Data pr. 1/8 2017, der således er de første og angiver det fremadrettede sammenligningsgrundlag, fremgår af nedenstående tabel.

Antal patienter i alt (aktiv behandling og retention)	2.956
Behandlingsprocent for 15-årige	11,2%
Antal patienter på venteliste til behandling	717
Antal afsluttede aktive behandlinger fra 1. august 2016 til 1. august 2017	417

I år er procentandelen af 15 årige, der har modtaget tandreguleringsbehandling i TRCF på 11,2 %. Sundhedsstyrelsen anbefaler, at denne behandlingsprocent ligger på 20%. Den lave procentandel i Tandreguleringscenter Fyn viser, at patienterne sættes sent i gang, hvilket medfører længere og dermed mere omkostningsfulde behandlingsforløb. Dette kommer også direkte til udtryk i antallet af aktive patienter i behandling. Pr. 1/4 2016 havde tandreguleringscentret 3.423 aktive patienter. Dette tal er pr. 1/8-2017 faldet med knap 500 patienter, hvilket kan tilskrives flere længere og mere omfattende behandlingsforløb.

Pr. 1/8 2017, er der 717 patienter, som ikke er blevet tildelt behandling svarende til det rettidige behandlingstidspunkt. Dette tal er steget til 871 pr. 1/9 2017. Denne stigende tendens indikerer, at flere patienter kommer i længere og mere omkostningstunge behandlinger, da behandling ikke kan påbegyndes rettidigt.

Behandlingskapacitet i forhold til patientmassen

Med det faglige overblik, der er skabt over samtlige patienter, ses det, at tandreguleringscentret for nuværende har 197 18-årige patienter, 50 19-årige patienter og 14 20-årige patienter tilknyttet. I henhold til Sundhedsstyrelsens vejledning for omfanget af og kravene til den kommunale og regionale tandpleje 2006, skal den endelige behandling kunne afsluttes inden det fyldte 19. år. Tandreguleringscenter Fyn kan med den nuværende bemanding ikke opfylde dette. Det er Sundhedsstyrelsens vurdering, at såfremt Tandreguleringscenter Fyn af ressourcemæssige årsager, såsom personalemangel og vanskeligheder med overdragelse af patienter, ikke har kunnet opfylde sine behandlingsmæssige forpligtelser over for barnet, vil det være nødvendigt at fortsætte behandlingen indtil patienten kan afsluttes. Dette uagtet, at det kommunale tandplejetilbud til børn og unge ophører ved det fyldte 18. år. Dette vil betyde en yderligere belastning af ventelisten og i sidste ende økonomien.

Personale og drift

Rekruttering af blandt andet specialtandlæger har tidligere været en udfordring for Tandreguleringscenter Fyn, men alt tyder på, at dette ikke længere er så stort et problem. Der er dog altid almindelige personalemæssige udsving, og i Tandreguleringscenter Fyn opleves dette i nogle måneder henover sommeren 2017 på baggrund af pension og barsel. Det giver nogle driftsmæssige uregelmæssigheder i behandlingsflowet af patienterne og danner baggrund for ændrede prioriteringer mht. visitationer på lokalklinikkerne i perioden frem til oktober 2017. I denne periode fokuseres på kvaliteten og patientsikkerheden i de allerede igangsatte behandlinger.

Klager

Når patienter eller pårørende til patienter ønsker at klage, sker dette enten direkte til Tandreguleringscenter Fyn eller til Børn- og Ungeforvaltningen i Odense Kommune via fx rådmanden eller direktøren. Tandreguleringscentret oplever meget få klager, og alle kommuner oplever, at langt de fleste klager kan "vendes i døren", inden de kommer til forvaltningen via god information og kommunikation om tilbuddet ude lokalt.

Fra perioden april 2015 til april 2017 har der været indberettet seks klager til Patientklagenævnet vedrørende tandreguleringscentret. Af dem var der:

- 2 sager, som fik medhold i klage
- 3 sager, som ikke gav anledning til kritik

- 1 sag, som er uafklaret.

Patienttilfredshedsundersøgelse

I perioden fra og med den 14. til og med den 28/8 2017 er der afviklet en patienttilfredshedsundersøgelse for alle patienter i behandlingsforløb på tandreguleringscentrets klinikker i Odense. Undersøgelsen er gennemført som en elektronisk spørgeskemaundersøgelse, og resultatet af undersøgelsen fremgår af bilag 2. I alt har 303 patienter svaret på undersøgelsen. Samlet set er der stor tilfredshed hos de patienter, der er i behandling i Tandreguleringscenter Fyn.

Plan for at forbedre situationen i Tandreguleringscenter Fyn

Der er ledelsesmæssigt et stærkt fokus på udviklingen af rammerne for opgaveløsningen i tandreguleringscentret, så der opnås optimale betingelser i forhold til rettidig behandling af alle patienter. Forholdet mellem behandlerkapacitet og patienternes behov skal løbende evalueres. De mulige tiltag indenfor den nuværende ramme for at imødegå den store udfordring, som ventelisten afstedkommer, er beskrevet nedenstående.

Driften optimeres - flowet skal øges

Det er vurderingen, at der fortsat er en mindre grad af behandlingskapacitet, der er uudnyttet og som kan sættes i spil, når de nye styringssystemer og det insisterende ledelsesmæssige fokus på optimering af driften er fuldt implementeret.

Rettidige visitationer på lokalklinikkerne

I centret er der med ny systematik og ansvarsfordeling skabt øget fokus på at visitere rettidigt. Den nye systematik omkring tildeling af visitationer træder i kraft i efteråret 2017 og vil blive evalueret efter 6 mdr. Mange behandlinger er mindre omfattende, hvis de igangsættes rettidigt. Det er derfor også økonomisk mest hensigtsmæssigt at visitere rettidigt for dermed at kunne igangsætte behandlingerne tidligt.

Ekstraordinær aftale mellem Faaborg-Midtfyn Kommune og Tandreguleringscenter Fyn

Indenfor rammerne af samarbejdet og kontrakten er der mulighed for at igangsætte en midlertidig og supplerende indsats, såfremt der er et større eller ekstraordinært behov mod ekstra betaling fra tilslutningskommunerne.

Faaborg-Midtfyn Kommune har på baggrund af ventelisten og aldersnittet for de visiterede patienter udtrykt ønske om ekstraordinært at opprioritere egne patienter i en tidsafgrænset periode ved tilkøb af ekstra ydelser. Tandreguleringscenter Fyn har valgt at indgå en aftale med Faaborg-Midtfyn Kommune om en ekstraordinær indsats. Indsatsen tilrettelægges således, at den ikke tilsidesætter Tandreguleringscenter Fyns faglige og kommunal-neutrale udvælgelse af patienter og således, at arbejdet ikke påvirker de øvrige kommuners patienter i Tandreguleringscenter Fyn negativt. Konkret er aftalen, at op til 24 ekstra (kritiske) patienter behandles ved private leverandører, og der afholdes op til fem ekstra visitationsdage ved specialtandlæge; begge dele i skoleåret 2017-2018. Alle kommuner i samarbejdet er orienteret om aftalen.

Opsamling

Det er netop nu med det fulde faglige overblik over alle centrets patienter og med en fuldtallig bemanning, at det kan konstateres, at Tandreguleringscenter Fyn ikke kan formå at løse opgaven omkring at bringe ventelisten ned indenfor den nuværende økonomiske og ressourcemæssige ramme. Således matcher det grundlag, tandreguleringscentret blev til på, ikke de anbefalinger der er for at kunne levere rettidig behandling til patienter med behov for tandregulering. Ligeledes kan det konstateres, at tandreguleringscentret under de nuværende forhold ikke kan imødekomme lovens intentioner om barnets/den unges behov for rettidig behandling. Det har store konsekvenser for barnet/den unge ikke at blive behandlet rettidigt, ligesom de lange behandlingsforløb i høj grad belaster økonomien. Det skønnes, at behandlingstiden for patienter over 16 år kan reduceres med ca. 30%, såfremt patienterne igangsættes rettidigt.

Samlet set - og på trods af forskellige tiltag samt udsving i behandlingsbehov - vurderes det, at det med den nuværende bemanning og økonomiske ramme end ikke er muligt at bibeholde status quo i forhold til ventelisten. Såfremt der skal ske en væsentligt nedbringelse af ventelisten, vil det for Odense Kommunes andel betyde en ekstra årlig udgift på ca. 5 mio. kr. faldende til ca. 2,8 mio. kr. over en 5-6 årig periode. Børn- og Ungeforvaltningen vil på ét af de kommende møder i Børn- og Ungeudvalget fremlægge flere modeller for nedbringelsen af ventelisten samt tilhørende finansieringsmodeller til udvalgets beslutning.

BILAG

- [Bilag 1 - Statistikmateriale TRCF](#)
- [Bilag 2 - Resultat af patienttilfredshedsundersøgelse](#)

8. Inkluderende læringsmiljøer

D. Orientering**Åbent - 54.00.00-A00-3-17****RESUMÉ****Baggrund:**

På mødet i Børn- og Ungeudvalget den 13/12 2016 fremsatte udvalget forslag til emner, som udvalget ønskede at sætte på dagsordenen i løbet af 2017.

Et af disse emner var inkluderende læringsmiljøer.

Inkluderende læringsmiljøer:

I 2012 blev der gennemført en lovændring om inklusion af elever i den almindelige undervisning, og den daværende regering indgik efterfølgende en aftale med kommunerne om, at 96% af eleverne i folkeskolen skal gå i den almene folkeskole.

I Odense Kommune skal alle børn og unge være betydningsfulde deltagere i udviklende fællesskaber – uanset hvilket skoletilbud de går i. De skal ses og anerkendes, for det de er. Med Børn- og Ungeforvaltningens inklusionsstrategi fra 2014 har vi forpligtet os på at være ambitiøse på alle vores børns vegne og opsat følgende mål for vores arbejde:

- Alle børn og unge skal opleve at være betydningsfulde, værdsatte og forpligtende deltagere i udviklende fællesskaber.
- Alle børn og unge skal indgå i udviklings- og læringsmiljøer, som fremmer deres sundhed, trivsel og læring.
- Flere børn og unge skal udvikle sig fagligt og socialt i de almene tilbud.
- Alle børn og unge skal med deres forskellige forudsætninger rustes til at blive kompetente og aktive medborgere.

I 2015 nedsatte den daværende regering en ekspertgruppe, der fik til opgave at afdække proportionerne i omstillingen til inklusion, identificere hovedproblemer og komme med anbefalinger til den praktiske implementering.

Ekspertgruppens anbefalinger blev offentliggjort i foråret 2016 og betød, at 96% målsætning blev trukket tilbage.

I stedet anbefaler ekspertgruppen, at der arbejdes med:

- Et bedre sprog og begrebsbrug - væk fra inklusion til inkluderende læringsmiljøer. Et styrket læringsmiljø er en gevinst for alle elever – og særligt elever med særlige behov.
- Større fokus på faglig progression og trivsel hos den enkelte elev – og en større sikkerhed for, at elever med behov får den støtte, de har brug for.
- Fokus på læring og trivsel suppleres med et øget fokus på elevernes sociale og personlige kompetencer.
- Elevperspektivet skal være omdrejningspunktet.
- Bedre og mere synlig prioritering af indsatser og ressourcer på alle niveauer.
- Fokus på en tidlig indsats både i forhold til opsporing, forebyggelse og foregribende indsatser.
- En bedre adgang til viden og hjælp.
- Styrket praksisnær kompetenceudvikling.
- Styrket forældreinddragelse og -ansvar.

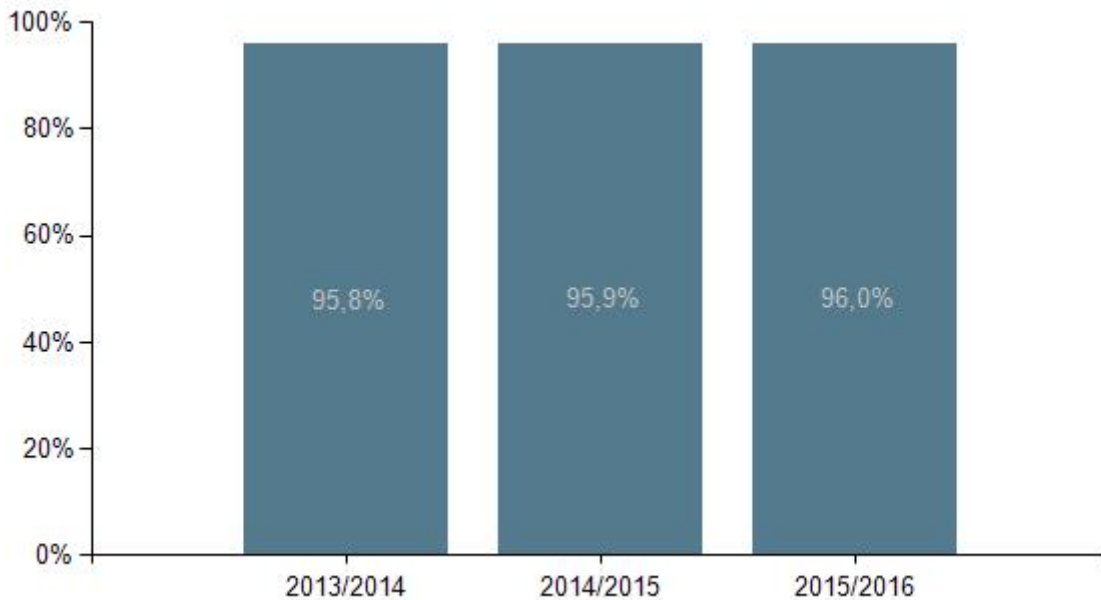
Status:

Hvordan ser tallene ud – og hvad siger eleverne?

I Odense Kommune har vi en høj inklusionsprocent.

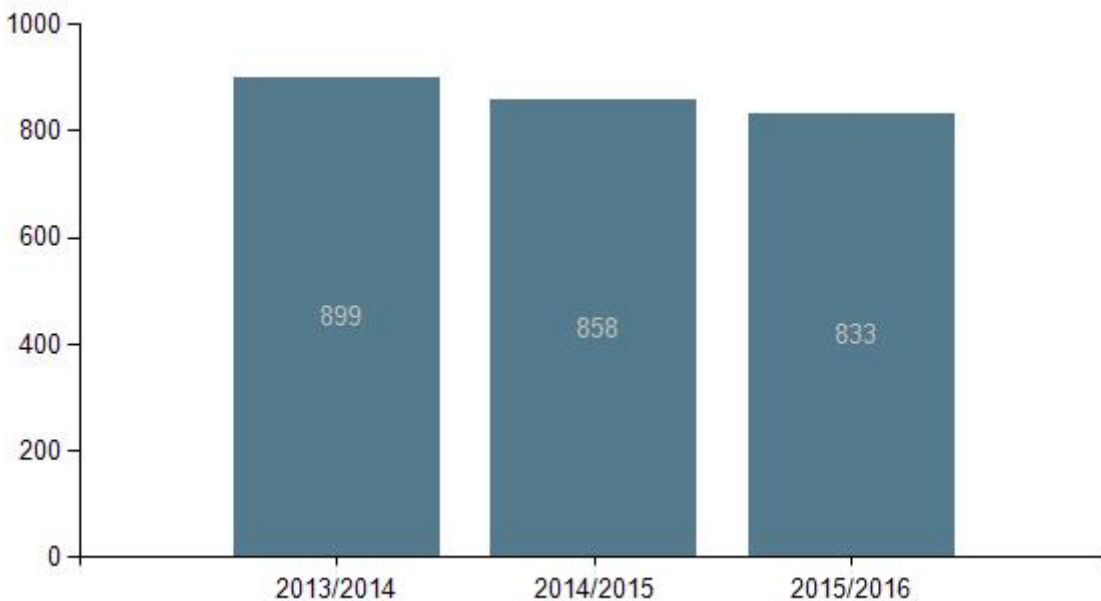
I skoleåret 2015/2016 inkluderede vi 96% af eleverne i almenområdet – stigende fra 95,8% i skoleåret 2013/2014. Til sammenligning blev 95,3% af eleverne på landsplan inkluderet i almenområdet i skoleåret 2015/2016. Tallene fra skoleåret 2016/2017 er endnu ikke tilgængelige på ministeriets datavarehus for statistik og indikatorer for folkeskolen (LIS).

Note: tallene er fra ministeriets datavarehus og indeholder data fra folkeskoler, kommunale ungdomsskoler, specialskoler, dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder.

I skoleåret 2015/2016 havde vi i Odense Kommune 833 elever, der fik undervisning i et specialtilbud. Dette tal er faldet fra 899 i skoleåret 2013/2014. Af de 833 elever gik de 292 af eleverne på en specialskole. De resterende elever havde deres skolegang på et af de øvrige specialtilbud i kommunen.

Note: tallene er fra ministeriets datavarehus og indeholder data fra folkeskoler, kommunale ungdomsskoler, specialskoler, dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder.

I takt med omstillingen til øget inklusion, har det været en målsætning, at elevernes trivsel i skolen skulle fastholdes.

Siden skoleåret 2014/2015 har alle elever deltaget i Undervisningsministeriets nationale trivselsmåling. I Odense Kommune er eleverne fra 0.-3. kl. overvejende glade for deres klasse. 3% svarer, at de ikke er glade for deres klasse, og dette tal er stabilt.

Når de mindste elever bliver spurgt til frikvartererne, så kan flertallet godt lide frikvartererne, men 5% af eleverne svarer i 2015/2016, at de ikke kan lide frikvartererne. 25% af eleverne kan kun lide frikvartererne nogen gange.

En forholdsvis stor andel af de mindste elever oplever også, at de nogen gange eller tit er alene i skolen, bliver drillet og at de er bange for, at nogen skal grine af dem.

Hos de ældste elever i 4.-9. kl. er eleverne generelt glade for deres klasse. I 2015/2016 svarer 4% af eleverne, at de ikke er glade for deres klasse og 6% af eleverne føler sig tit eller meget tit ensomme. Eleverne fra 4.-9. klasse er overvejende glade for deres frikvarterer, kun 4% svarer, at de ikke er enig i, at de kan lide pauserne på skolen. Eleverne er glade for deres kammerater, og de fleste elever oplever venlige og hjælpsomme kammerater.

2% af eleverne oplever at have været udsat for mobning, og 6% at de ikke bliver anerkendt for dem de er.

Fra inklusion til inkluderende læringsmiljøer:

Øget inklusion i folkeskolen indebærer, at flere elever skal indgå i den almindelige undervisning.

Eleverne skal samtidig have bedre faglige resultater, og de skal fortsat trives.

I Odense Kommune arbejder vi med at inkludere flere elever i den almene undervisning, og samtidig har vi et stort fokus på at udvikle inkluderende læringsmiljøer, hvor alle børn kan trives, lære og udvikle sig i et fællesskab.

At arbejde med inkluderende læringsmiljøer er funderet i et fælles værdisæt og en fælles grundlæggende tilgang til, at alle børn og unge skal opleve at være ligeværdige og betydningsfulde deltagere i sociale og faglige fællesskaber. Læringsaktiviteter skal tilrettelægges, så elevernes faglige og sociale ressourcer inddrages i differentierede læringsfællesskaber.

Alle elever skal blive så dygtige de kan, og alle elever skal trives i skolen. Selvom vi arbejder hårdt for at skabe inkluderende læringsmiljøer, hvor der er plads til at mange forskellige børn kan lære, udvikles og trives, så er det ikke alle elever, der kan få et fyldestgørende undervisningstilbud i den almene undervisning. Elever, der har et omfattende støttebehov, henvises derfor fortsat til specialundervisning i specialklasser og specialskoler, hvor de her kan være en del af et inkluderende læringsmiljø.

Hvad har vi gjort for at klæde medarbejderne på til at varetage opgaven?

I de sidste to år har der på skoleområdet i Odense været et stort fokus på at udvikle og kvalificere de inkluderende læringsmiljøer på skolerne. Med så høj en inklusionsprocent har skoleområdet haft en særlig forpligtigelse til at klæde medarbejderne på, så de hele tiden oplever, at de har kompetencerne til at skabe faglige og sociale fællesskaber på skolen.

Børn- og Ungeforvaltningen fik i 2015 doneret 6,5 millioner af A.P. Møllerfonden til et stort kompetenceudviklingsprojekt om inkluderende læringsmiljøer.

Det har betydet, at der de seneste to år har været ca. 700 medarbejdere og ledere på kompetenceudvikling i udvikling af inkluderende læringsmiljøer. Som en del af indsatsen har alle skoler haft besøg af et rejsehold, der har hjulpet med forankringen af den viden og de metoder, som deltagerne på kompetenceudviklingsforløbet havde fået med sig hjem.

Skoleafdelingen følger op på projektet med et toårigt forankringsprojekt, der er koblet tæt til praksis. Et rejsehold vil besøge skolerne på skift, og sammen med skolernes vejledere skal de hjælpe med at forankre viden og metoder med henblik på en fortsat udvikling og kvalificering af de inkluderende læringsmiljøer på skolerne.

Hvordan leder lederne udviklingen af inkluderende læringsmiljøer

Mange af skolerne har udviklet en systematik, hvor de flere gange om året har samtaler med lærere og pædagoger omkring en klasse. Her drøftes fx test, prøver, sundhedsprofiler og trivselsundersøgelser og sammenholdt med medarbejdernes erfaringer og oplevelser med klasser og enkelte elever identificeres der succeser og udfordringer. Samtalerne følges ofte op med konkrete faglige eller sociale indsatser på årgange eller klasser, hvor en inklusionsvejleder fx hjælper teamet med at igangsætte en konkret indsats.

Alle skoler har i sidste skoleår haft fokus på udviklingen af en varieret skoledag. Børn lærer på mange forskellige måder, og jo flere læringsstile og måder at lære på, der bringes i anvendelse, jo flere elever profiterer af undervisningen.

Inddragelse af bevægelse i undervisningen, ture ud af skolen, undervisning i udeområdet, hold på tværs af klasser og årgange, spændende valgfagstilbud og tid til faglig fordybelse er med til at gøre undervisningen varieret og skabe et mere inkluderende læringsmiljø.

Hvordan har vi fulgt op på udviklingen af inkluderende læringsmiljøer?

I januar 2017 gennemførte Skoleafdelingen læringsmiljøvurdering på samtlige skoler. Alle skoler havde besøg af et observationsteam, der gennem en hel dag besøgte forskellige klasser og områder på skolen. Observationsteamet gav herefter skoleledelsen feedback på 6 faglige temaer, hvoraf det ene tema var inkluderende læringsmiljøer.

Opsamlingen fra læringsmiljøvurderingen viser, at medarbejderne på skolerne generelt er gode til at skabe tydelige rammer og strukturer for eleverne. Samtidig er mange medarbejdere også dygtige til at guide eleverne til at deltage i både de faglige- og sociale fællesskaber.

På flere skoler har observationsteamene set, hvordan der bliver arbejdet med strukturerede pauser. På de skoler ved børnene inden frikvarteret starter, hvilken aktivitet de skal være en del af, eller hvilke aktiviteter, der er at vælge imellem. Alle aktiviteter er voksenstyrede og alle børn i fx indskolingen eller på mellemtrinnet er forpligtet til at deltage.

Medarbejdere og ledelse oplever, at det er med til at reducere konfliktniveauet i frikvartererne, og der bruges derfor ikke længere så meget tid på konfliktløsning, når næste time starter. Samtidig er alle børn aktive og en del af en fælles aktivitet i frikvarteret, hvilket betyder at ingen børn er overladt til sig selv.

Flere skoler arbejder med makkerordninger, hvor eleverne kobles sammen to og to i en kortere eller længere periode. Et observeret eksempel er læringsmakkere, hvor to børn i indskolingen i en kortere

periode arbejder sammen i alle de timer, hvor der er samarbejdsopgaver. De giver hinanden feedback og hjælper hinanden med opgaver. Medarbejderne oplever, at det giver alle elever en mulighed for at føle sig som deltagende i fællesskabet, og det skaber nye sociale relationer på tværs af klassen eller årgangen.

Mange observationsteam har noteret sig, at der på skolerne er en meget anerkendende tilgang til eleverne, medarbejderne har positive forventninger til eleverne og elevernes kompetencer og ressourcer bliver sat i spil både fagligt og socialt. Tilbagemeldingerne er også, at der er et lavt konfliktniveau blandt eleverne, timerne er kendetegnet ved god struktur og eleverne har ro til at arbejde med det faglige stof.

Selvom der er observeret mange positive eksempler på, hvordan der bliver arbejdet med inkluderende læringsmiljøer på skolerne, så er det stadig en udfordring for mange medarbejdere at få differentieret undervisningen, så alle elevers potentialer kommer i spil. Medarbejderne står oftest alene med mange elever i klasserne, og de oplever, at der ikke er den nødvendige tid til fælles forberedelse og evaluering af undervisningen. Pauserne er også den tid på dagen, hvor udsatte børn har det svært, hvis ikke der er voksne, der er med til at rammesætte og strukturere nogle aktiviteter. Det gælder både de små og store elever. Flere af de store elever gemmer sig bag deres computer i frikvartererne, så de undgår oplevelsen af ikke at være en del af fællesskabet.

Flere observationsteam har også observeret, at specialtilbuddene, der er tilknyttet alment skolerne, er placeret i afdelinger for sig selv. Det er med til at besværliggøre samarbejdet mellem almen- og specialdel og børn fra specialdelen oplever derfor ikke at være en del af alment skolens fællesskab.

Alle skolers læringsmiljøvurderinger er blevet drøftet på den årlige kvalitetssamtale mellem forvaltning og skoleledelse, og der hvor der har været udfordringer ift. de inkluderende læringsmiljøer er der sat fokuspunkter op for skolens videre arbejde med at kvalificere dette område.

Nye handlemuligheder og tiltag

I skoleåret 2016/2017 har Skoleafdelingen i samarbejde med specialpædag-psykologisk rådgivning udarbejdet en model for special-fleks.

Special-fleks er specialpædagogisk bistand givet indenfor alment skolens egne rammer med reference til bekendtgørelse nr. 693 af 20/06 2014 kapitel 3 omhandlende "Ordningen af den specialpædagogiske bistand".

Her står i §8 "Den specialpædagogiske bistand gives fortrinsvist som støtte i den almindelige klasse. Stk. 2. Ved vurderingen af, om eleven skal have støtte i den almindelige klasse, jf. stk. 1, skal der lægges vægt på, om eleven kan have udbytte af undervisningen og kan deltage aktivt i det sociale fællesskab i den almindelige klasse."

Der kan visiteres til special-fleks, når tre forudsætninger er til stede:

- Forældrene ønsker, at eleven forbliver indenfor alment skolen.
- Elevens vanskeligheder og støttebehov vurderes af et sådant omfang og af en sådan karakter, at eleven ville kunne blive visiteret til en specialklasse eller en specialskole (§ 8, stk. 3). Denne vurdering består af en pædagogisk psykologisk vurdering foretaget af den tilknyttede skoles psykolog og en efterfølgende vurdering af et visitationsudvalg i SPPR.
- Alment skolen vurderer, i samråd med tilknyttet psykolog at det er muligt indenfor egne rammer samt en special-fleks tildeling at etablere et fagligt læringsmiljø og et socialt udviklingsmiljø, som sikrer, at eleven kan være såvel fagligt som socialt inkluderet. Dette baseres på alment skoleledelsens pædagogiske handleplan, der omfatter oplysninger om, hvordan læringsmiljøet faciliterer såvel faglig udvikling og social trivsel for eleven.

Det er skolelederen, der har ansvaret for årlig revurdering af special-fleks tilbuddet - på samme vis som de øvrige former for specialpædagogisk bistand (specialklasse og specialskole).

Størrelsen på specialfleks-ressourcen er afstemt efter, hvilket specialtilbud eleven ville være visiteret til, hvis den specialpædagogiske bistand var givet if. stk. 3 (specialklasse eller specialskole).

Hvert år revurderes alle børn i special-fleksordningen. Deres udvikling og trivsel gennemgås, og hvis ovenstående tre forudsætninger stadig er til stede, kan barnet fortsætte i special-fleks.

Ekspertgruppens anbefalinger – hvor langt er vi i Odense?

I Odense Kommune har vi i mange år arbejdet med at udvikle inkluderende læringsmiljøer, hvor alle børn kan trives, lære og udvikle sig. Inklusion er ikke et spørgsmål om at inkludere særlige børnegrupper – her inkluderer vi alle børn, i de tilbud, der passer bedst til det enkelte barns udviklingsbehov.

Skolerne er godt i gang med at inddrage data i deres opfølgning på, om alle børn trives og har en faglig progression. Dette sker gennem klasse- og årgangskonferencer, vejledning ved skolens vejledere og lærer og pædagogteamets daglige forberedelse, gennemførelse og evaluering af undervisningen. I de kommende år sættes der fokus på de tre faglige temaer i hele Børn- og Ungeforvaltningen, hvilket er med til at understøtte ekspertgruppens anbefalinger om øget fokus på elevernes sociale og personlige kompetencer og tidlig indsats.

Samtidig understøtter forvaltningen skolerne med praksisnær kompetenceudvikling gennem forankringsprojektet "Sammen om inkluderende læringsmiljøer", der løber over skoleårene 201/2018 og 2018/2019.

Selvom vi er langt i Odense, så kan vi fortsat udvikle os. Med så høj en inklusionsprocent, har medarbejderne en stor opgave i deres daglige arbejde med at skabe inkluderende læringsmiljøer for alle børn.

Mange skoler har derfor i kommende skoleår besluttet at anvende §16b i folkeskoleloven. Denne paragraf giver skolelederen mulighed for at afkorte skoledagen og i stedet sætte to lærere eller en lærer og en pædagog på i den fagfaglige undervisning.

Når to lærere eller en pædagog og en lærer er samme om en klasse, så giver det flere muligheder for differentiering og holddeling, mere tid til samtaler med enkelte elever eller grupper af elever og ekstra støtte til elever med særlige behov.

Enkelte skoler vælger at sætte en vejleder på i de timer, de henter ved at afkorte skoledagen. Det kan give rum til fx en systematisk læse- eller matematikindsats.

Anvendelsen af §16b kan ses som et udtryk for, at skolerne ikke har mange andre muligheder, når de ønsker at være to voksne om at løse opgaven og kvalificere arbejdet med de inkluderende læringsmiljøer.

I Odense er vi godt på vej med at skabe inkluderende læringsmiljøer på skolerne. Medarbejderne kompetenceudvikles løbende og tæt på praksis og de har mulighed for vejledning af skolens vejledere psykolog og ledelse.

Det er dermed ikke sagt, at det er en let opgave at få skabt inkluderende læringsmiljøer, hvor alle børn trives og udvikler sig samtidig med, at de har meget forskellige behov og ressourcer.

Opsamling:

I Odense Kommune inkluderer vi 96% af eleverne i skolen på almen området. De sidste 4% af eleverne er i specialtilbud. Uanset hvilket tilbud eleverne går i, så skal de opleve, at de er en del af et forpligtende fællesskab, hvor de har mulighed for at opleve sig som betydningsfulde deltagere. Det forudsætter, at vi på skolerne hele tiden arbejder med at kvalificere de inkluderende læringsmiljøer. Et stort antal medarbejdere og ledere har været på kompetenceudvikling i inkluderende læringsmiljøer og lederne følger systematisk med i elevernes læring og trivsel på baggrund af data og samtaler med medarbejderne.

Gennem kvalitetsarbejdet følger forvaltningen udviklingen af de inkluderende læringsmiljøer tæt, og der er mange gode eksempler på, at udviklingen er godt på vej.

I sidste skoleår blev der udviklet en ny model for special-fleks. Ordningen betyder, at nogle børn, der ellers tidligere ville være visiteret til et specialtilbud, kan blive på almen skolen og gives ekstra støtte i klassen med en ekstra ressource tilknyttet.

Odense Kommune er langt i arbejdet med regeringens ekspertgruppes anbefalinger, men medarbejderne oplever det stadig som en stor opgave at skabe inkluderende læringsmiljøer, hvor alle børn kan trives og udvikle sig.

9. Status på 10. klasse i Odense Kommune

D. Orientering

Åbent - 00.01.00-A00-639-17

RESUMÉ

Status - 10. klasse i Odense Kommune

Denne status på 10. klasse-tilbuddet i Odense Kommune er udarbejdet dels på baggrund af, at skoleafdelingen ønsker at give opdateret information om 10. klasse, dels på baggrund af løbende forespørgsler på området, senest på mødet mellem Børn- og Ungeudvalget og Forvaltningsudvalget den 18/4 2017.

I Odense Kommune oprettes der i samarbejde mellem forvaltningen, ungdomsskolen, folkeskolen og erhvervsuddannelserne 10. klasser, der

- opfylder lovgivningskrav til 10. klasse iht. Folkeskoleloven
- bidrager til at indfri de politiske mål om, at de unge skal være fagligt stærkere og mere afklarede i deres uddannelsesvalg, herunder en øget søgning til erhvervsuddannelserne
- tilgodeser elevernes ønsker til skoleåret, således at så mange elever, som muligt, får deres 1. ønske indfriet.

Organisering, indhold og oprettelse

10. klasserne planlægges på baggrund af det forventede antal elever til 10. klasse og elevernes ønsker. Der er 10. klasser på Hjalleseskolen samt i ungdomsskolen. Endvidere tilbydes 10. klasse i samarbejde med erhvervsuddannelserne.

Fælles for 10. klasserne i Odense Kommune er høj faglighed og engagement. 10. klasserne imødekommer de unges forskellige behov og interesser ved profilspor i form af en "toning" af

forløbene.

Der er i skoleåret 2017/18 oprettet 21 klasser, heraf er der 4 kombinerede forløb i samarbejde med erhvervsuddannelserne. 10. klasserne på Hjalleskolen har en idrætsprofil, "Sport, elite, event" i samarbejde med Team Danmark, mens 10. klasserne i ungdomsskolen har profiler i forhold til musik/teater, design, kommunikation, e-sport, innovation, it, og digital markedsføring. Job10. Huset og Dagskolen fokuserer på elever med forudsætninger, der kræver særlige pædagogiske og sociale indsatser.

10. klasserne i Odense Kommune tilbyder målrettede undervisningsforløb, bl.a. i samarbejde med Videnscenter for læsning/Læsecentret på Højmeskolen. Desuden samarbejdes med BUR og UUO med det formål via en tværfaglig samarbejdsstruktur at styrke og forenkle indsatsen ift. de unge.

10. klasserne er for størstedelens vedkommende organiseret i 10. klassecentre med 50-100 elever; en model, der i særlig grad har potentiale til at give eleverne opkvalificering og afklaring af uddannelsesvalg. Hermed imødekommes de unges behov for kvalificering til videre uddannelse, fagligt, socialt og personligt, idet eleverne motiveres til at blive fagligt stærkere og bidrager til at styrke deres valg af ungdomsuddannelse.

Oprettelsen af 10. klasser er hvert år præget af de usikkerheder, der er i de unges valg, og som påvirkes af faktorer som

- lovgivning for 10. klasser, f.eks. "nye" 10. skoleår som EUD10
- lovgivning for EUD, f.eks. optagelseskra
- lovgivning omkring vejledning
- usikkerhed omkring lovgivning, f.eks. karakterkrav ved gymnasireform
- økonomiske forhold omkring optagelse på efterskoler
- antallet af praktikpladser og andre incitamenter til valg af andet end 10. klasse.
- udbuddet af 10. klasser

Regeringens udspil til reform af de forberedende tilbud i 2017 "Tro på dig selv - det gør vi" peger på det samlede kommunale ansvar overfor den gruppe af unge, der er i risikogruppen for ikke at gennemføre en ungdomsuddannelse.

10. klasserne i Odense Kommune er i dag et stærkt tilbud også til de unge, der kræver en forenklet og styrket indsats.

Der har i skoleårene 2015-16 og 2016-17 været dannet klasser som udgangspunkt med 27 elever i klassen, og der er pt. få klasser med lavere klassekvotienter. Denne klasse-dannelsesfaktor påvirker naturligvis antallet af oprettede klasser. Da andelen af unge, der har forskellige problemstillinger, er stigende i de kommunale 10. klasser, vil en så høj klassekvotient i nogle af 10. klasserne være problematisk i forhold til elevernes forudsætninger og behov.

Tabellen nedenfor viser elevtal på 9. årgang, antal ansøgere og klasser i skoleårene 2012/13 – 2017/18.

Søgningen til de kommunale 10. klasser i Odense

Skoleår	Elevtal på 9. årgang i folkeskolen	Antal ansøgere til 10. klasse	Ansøgere i %	Antal klasser
2012-13	X	593	x	28
2013-14	1523	558	37	25
2014-15	1459	565	39	25
2015-16	1481	583	39	26
2016-17	1479	546	37	23
2017-18	1425	459	32	21

Bem.: Faldet i ansøgertal i 2017-18 kan skyldes forskellige forhold:

- Færre elever i 9. klasserne
- 20% flere har søgt EUX direkte fra 9. klasse; i år 150 elever. (FS 10.08.17)
- Der er oprettet 10. klasse på privatskole
- Øget fokus på UPV og arbejdet med UPV

Økonomi

Budgettet er fastlagt ud fra et fast kronebeløb pr. klasse; i 2017/18 785.258 kr., som dækker samtlige udgifter til 10. klasse inkl. vikartildeling og driftsmidler. Antallet af 10. klasser har således betydning for den samlede udgift på området.

De kombinerede forløb i samarbejde med erhvervsuddannelserne ("20-20 modellen") tildeles 50% af klassebeløbet.

Siden 2013/14 har klassetildelingen været uændret indtil 2017/18, hvor klassetildelingen er forøget med 44.782 kr. som følge af det øgede skatteprovenu.

Samarbejde med erhvervsuddannelserne

Odense Kommune har et mangeårigt tæt samarbejde med erhvervsuddannelserne omkring 10. klasse, og der er i de senere år sket en øget søgning i 10. klasserne mod erhvervsuddannelserne.

Der er i samarbejde med erhvervsuddannelserne hvert år udbudt kombinerede forløb, og - efter lovgivningen i 2014 - også EUD10.

Der er i skoleåret 2017-18 oprettet to 10. klassecentre på erhvervsuddannelserne, hhv. Tietgen og SDE.

Andelen af elever i folkeskolernes 9. årgang, der søger 10. klasse i en erhvervsrettet klasse på en erhvervsuddannelse er stigende, som det fremgår af nedenstående tabel.

Søgningen til erhversrettede 10. klasser

Skoleår	Elevtal i 10. klasserne	Elevtal i 10. klasser i samarbejde med erhvervsuddannelserne	Ansøgere i %
2012 - 13	593	32	5
2013 - 14	558	67	12
2014 - 15	565	91	16
2015 - 16	583	104	18
2016 - 17	546	68	12
2017 - 18	459	101	22

10. Udvikling i Børne- og Ungerådgivningen og Center for Indsatser til Børn og Unge

D. Orientering

Åbent - 00.00.00-A00-26-17

RESUMÉ

Børn- og Ungeudvalget har løbende fået en status på udviklingen indenfor udvalgte områder i Børne- og Ungerådgivningen (BUR) og Center for Indsatser til Børn og Unge (CIBU). Denne gang gives en tilbagemelding til udvalget i form af nedenstående status på samarbejdet mellem forvaltningen og forældre til børn med handicap, således som det kommer til udtryk i Samarbejdsforum.

På Børn- og Ungeudvalgets møde den 10/5 2016 blev det besluttet at sende et forslag om oprettelse af et Samarbejdsforum i høring i Handicaprådet. På baggrund af et positivt høringssvar godkendte udvalget på mødet den 7/6 2016 indstillingen om at oprette et Samarbejdsforum.

Forslaget om at give børn og unge med handicap en stemme var afledt af den kritik af afdelingen, som en gruppe af forældre tilknyttet en lukket facebookgruppe havde rejst i løbet af 2015. Ideen om et formaliseret samarbejde mellem børnenes forældre og Handicapafsnittet i Børne- og Ungerådgivningen (BUR-H) var en del af en større kulturændring, der havde til formål at højne kvaliteten af arbejdet samt øge borger- og medarbejdertilfredsheden i Handicapafsnittet.

Formålet med Samarbejdsforummet var, og er, at styrke samarbejdet mellem forældrene og BUR-H via en løbende og systematisk dialog. Desuden skal samarbejdsforummet forbedre mulighederne for videndeling og bidrage til god udvikling på området. Forældrene bidrager på baggrund af egne erfaringer, viden og tilkendegivelser fra netværk og organisationer således med synspunkter og ideer, som BUR-H lader indgå i beslutningsgrundlaget i forbindelse med organiseringen af sagsbehandlingen, kommunikationen og ved udarbejdelse af nye retningslinjer m.v.

Samarbejdsforummet skal:

- Bidrage til at udvikle og forbedre området i samarbejde med Børn- og Ungerådgivningens medarbejdere indenfor områdets rammer
- Give input til nye tiltag
- Viderebringe forslag og ideer fra forældrekredsen
- Arrangere foredrag, møder eller netværksarrangementer i forældrekredsen
- Selvstændigt tage temaer op til videre drøftelse

Ønsket med forummet er, at få en tættere kontakt til en fast gruppe forældre og have drøftelser og sparring med dem om generelle forhold. Fokus skal være på dialogen og udviklingsmuligheder på

området. Forummet skal ikke indgå i driftsmæssige drøftelser, enkeltsager, ansættelsesforhold eller personalesager.

Samarbejdsforummet er et tidsbegrænset initiativ, der virker til udgangen af juli 2020. I efteråret 2019 evalueres arbejdet med henblik på, at Børn- og Ungeudvalget i 1. kvartal 2020 kan tage stilling til, om Samarbejdsforummet skal fortsætte og i givet fald under hvilken form.

Samarbejdsforummet repræsenterer forældre til børn og unge med handicap i Odense Kommune, der modtager ydelser fra BUR. Forummet består af:

- 6 forældrerepræsentanter og 6 suppleanter
- 1 repræsentant fra Handicaprådet
- Centerleder af BUR
- 1 afdelingsleder fra BUR-H
- 1 medarbejder fra BUR-H og 1 suppleant
- Mødefacilitator og referent fra Familie og Velfærds sekretariat

Rammerne for Samarbejdsforum er 4 årlige møder. Medlemmerne vælges for en 2-årig periode, hvorfor der skal foretages nyvalg inden 1/8 2018. Familie- og Velfærdsafdelingen stiller mødelokaler og sekretariatsbistand til rådighed for forummet.

Den 21/6 2016 blev der afholdt et informationsmøde og foretaget valg af 6 forældrerepræsentanter og 6 suppleanter. Mødeinvitationen var sendt ud til alle forældre med en sag i BUR-H.

Første møde blev afholdt den 30/8 2016, og i den anledning var suppleanterne også inviteret med. Efterfølgende har suppleanterne deltaget ved medlemmets forfald.

På nuværende tidspunkt har der været afholdt 6 møder, hvoraf et møde har været ekstraordinært indkaldt i forbindelse med ændringerne af beboersammensætningen på handicapinstitutionen Stjernen. Nedenstående orientering er udarbejdet i samspil med Samarbejdsforummets medlemmer på det seneste møde den 5/9 2017.

Tilkendegivelserne er, at dialogen i forummet er meningsfuld og bidrager til at styrke samarbejdet mellem forældre og BUR-H. Møderne er organiseret med en fast dagsorden, der sikrer gensidig orientering samt drøftelse af udvalgte temaer. Orienteringen består alt overvejende af orientering fra forvaltningen til forældrene – der har sjældnere været orienteringer fra forældrene til forvaltningen. Der er udviklet en form med en bruttoliste over temaer, som forældre eller forvaltning har behov for at drøfte, og der er typisk to temaer på dagsordenen. På hvert møde udvælges to temaer til det kommende møde, og der inviteres oplægsholdere efter behov. Som eksempler har der været følgende temaer:

- Kommunikation mellem forældre og forvaltning med udgangspunkt i Kulturprojektet
- Lægekonsulentens opgaver, rolle og funktion
- Kompetenceforholdene i forvaltningen. Hvem træffer afgørelserne?
- Ændringer på handicapinstitutionen Stjernen
- Evalueringskriterier for Samarbejdsforummet
- Begrundelser for afgørelser om nedsat undervisningstid

Forældrerepræsentanterne har tilkendegivet, at orienteringerne bidrager til et mere nuanceret syn på forvaltningens opgaver, muligheder og prioriteringer, mens forvaltningen har fået nyttig viden og nye vinkler på baggrund af forældrenes tilkendegivelser. Stærkest i forbindelse med det ekstraordinære møde om ændringerne på Stjernen, hvor forældrenes tilkendegivelser i høj grad påvirkede forvaltningens proces i opgaven med at formidle situationen og finde alternative aflastningstilbud til en gruppe børn, der ikke længere kunne modtage aflastning på Stjernen.

Også udenfor mødesammenhænge har forældrerepræsentanterne været forvaltningen behjælpelig. Forældre har således givet feedback som "kritisk ven" i forbindelse med udarbejdelsen af kataloget: "Hjemmetræning – Vejledning til forældre og fagpersoner om sagsbehandlingen i Odense Kommune" og i forbindelse med kataloget: "Oversigt over ergo- og fysioterapeutiske indsatser for børn og unge i Odense Kommune". I begge sammenhænge har det bidraget positivt til udformningen af dokumenterne, som begge er tilgængelige for borgerne på Odense Kommunes hjemmeside og for medarbejderne på intranettet.

Det er erfaringen, at forældrerepræsentanterne har behov for drøftelse af problematikker, der rækker længere ud i Børn- og Ungeforvaltningens afdelinger end Handicapafsnittet i Børne- og Ungerådgivningen. Med udgangspunkt i børnenes behov og tarv, giver det god mening, at forvaltningen er lydhør over for det. Derfor inviteres oplægsholdere fra andre afdelinger ind til forummets møder efter behov, ligesom der formidles kontakt til relevante afdelinger, i forbindelse med svar på generelle spørgsmål fra forældre.

Forældrerepræsentanterne lægger meget vægt på kontakt med andre forældre til børn med handicap. Forældrerepræsentanterne har derfor været opsøgende på den måde, at alle referater fra Samarbejdsforummets møder er gjort tilgængelige på den lukkede facebookside, som en gruppe forældre til børn med handicap har oprettet. Medlemmerne af facebookgruppen har derfor nem adgang til at følge arbejdet i forummet.

På hjemmesiden har der fra starten alene været angivet referentens kontaktoplysninger, idet ingen forældrerepræsentanter ønskede at figurere med kontaktoplysninger. Dette er for nylig ændret, så der nu også er angivet kontaktoplysninger på to forældrerepræsentanter i håb om, at nogle borgere måske vil finde det nemmere at rejse problemstillinger eller komme med ideer til en forælder frem for en forvaltningsrepræsentant. Det ser ud til at virke efter hensigten, idet forældrerepræsentanterne har fået en række henvendelser. Forældrerepræsentanterne vil følge, hvorvidt nogle af henvendelserne har generel karakter, eller om der er tale om henvendelser på enkelt-sagsniveau, hvor forældrerepræsentanterne kan være behjælpelig med at få kanaliseret henvendelserne ud til den rette person eller afdeling.

Der har vist sig udfordringer med at opnå forældretilslutning til diverse arrangementer, som omhandler temaer, der har været efterspurgt af forældre. Således er planlagte arrangementer vedrørende hjemmetræningsindsatser blevet aflyst grundet for få tilmeldinger, ligesom en informationsaften om overgangen fra barn til voksen arrangeret af Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, Ældre- og Handicapforvaltningen samt Børn- og Ungeforvaltningen er blevet flyttet fra september til november på grund af få tilmeldinger.

Alle referater af Samarbejdsforummets møder er tilgængelige på Odense Kommunes hjemmeside. Referaterne er så fyldige, at såvel suppleanter som andre borgere har en reel mulighed for at se, hvad der er drøftet.

Det er det samlede forums vurdering, at samarbejdet allerede har båret frugt i kraft af den påvirkningsmulighed, som forældrerepræsentanterne med stort engagement benytter sig af. Arbejdet er præget af parternes gensidige lyst og vilje til at samarbejde om forbedringer, der kommer alle forældre og børn med sag i Handicapafsnittet til gode.

11. Aktuelle sager

D. Orientering

Abent - 00.22.04-A00-2-16

RESUMÉ

- Orientering fra Kontaktudvalg og Ungdomsskolebestyrelser.